

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/606/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413205960
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5413205960.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47233516, proti žalovanej: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., J. XXXX/XX, zastúpená opatrovníkom Miroslavom Šuttom, nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., J. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9, IČO: 42260086, právne zast. HKP Legal, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36727334, v konaní o zaplatenie sumy 977,61 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/117/2013-80 zo dňa 31. marca 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponecháva **n e d o t k n u t ý**.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd I. stupňa.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 725,- eur so 4,775 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 725,- eur za obdobie od 17.09.2012 až do jej zaplatenia, zo sumy 0,30 eura za obdobie od 17.12.2010 do 10.01.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.01.2011 do 17.01.2011, zo sumy 0,05 eura za obdobie od 18.01.2011 do 30.01.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.02.2011 do 21.02.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.03.2011 do 17.03.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.04.2011 do 12.05.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.06.2011 do 17.10.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.07.2011 do 17.10.2011, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 18.10.2011 do 23.01.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.08.2011 do 23.01.2012, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 24.01.2012 do 16.02.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.09.2011 do 16.02.2012, zo sumy 36,92 eura za obdobie od 17.02.2012 do 26.02.2012, zo sumy 1.042,88 eura za obdobie od 20.09.2011 do 26.02.2012, zo sumy 1.037,80 eura za obdobie od 27.02.2012 do 18.03.2012, zo sumy 995,80 eura za obdobie od 19.03.2012 do 22.04.2012, zo sumy 953,80 eura za obdobie od 23.04.2012 do 20.05.2012, zo sumy 911,- eur za obdobie od 21.05.2012 do 21.06.2012, zo sumy 869,- eur za obdobie od 22.06.2012 do 19.07.2012, zo sumy 827,- eur za obdobie od 20.07.2012 do 13.08.2012, a zo sumy 785,- eur za obdobie od 14.08.2012 do 16.09.2012 s tým, že odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania

dosiahne sumu 780,- eur, je žalovaná povinná platiť 9,5 %-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 725,- eur do jej zaplatenia, to všetko v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách tohto konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

Z listinných dokladov predložených žalobcom vyplýva, že tento so žalovanou uzavrel zmluvu označenú ako zmluva o revolvingovom úvere, ktorú žalovaná podpísala 05.10.2010 a žalobca 08.10.2010. Na základe tejto zmluvy a oznámenia žalobcu o schválení úveru dlžníkovi listom z 08.10.2010 sa zaviazal o. i. žalobca poskytnúť žalovanej úver vo výške 780,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v mesačných splátkach po 41,79 eura v celkovom počte 42 splátok splatných v 16. deň mesiaca so splatnosťou 1. splátky 16.11.2010 a poslednej splátky 16.04.2014. Celkovo sa žalovaná zaviazala zaplatiť žalobcovi (vrátane navýšenia) 1.755,18 eura. Ročná úroková sadzba predstavovala 70,01 %, RPMN bola uvedená vo výške 68,42 % a priemerná RPMN vo výške 47,39 %. Z karty klienta k zmluve vyplýva prehľad žalovanou splatených splátok, ktorých celkový súčet predstavuje 777,57 eura, čo predstavuje súčet dojednaných 18-ich mesačných splátok a časti ďalšej jednej splátky vo výške 25,35 eura. U žalovanej však začalo dochádzať k omeškaniu už od splátky 2 (k omeškaniu s úhradou časti uvedenej splátky). Žalovanú istinu 977,61 eura žalobca vypočítal ako rozdiel sumy 1.755,18 eura (celkovej úhrady, ktorú mala žalovaná žalobcovi zaplatiť titulom vrátenia poskytnutého úveru s navýšením o dohodnuté úroky z úveru) a doposiaľ žalovanou uhradenej sumy 777,57 eura. Keďže žalovaná nespĺnila podmienky pre poskytnutie revolvingu podľa článku 4 bod. 4.2 zmluvných dojednaní, t.j. splatenie 24 splátok), nebol jej poskytnutý revolving v dojednanej výške 469,53 eura. Žalobca podaním označeným ako „Oznámenie o zosplatnení“ z 29.08.2011 oznámil žalovanej, že ku dňu vyhotovenia podania je v omeškani s úhradou splátok č. 8, 9 a 10 s tým, že suma omeškaných splátok je spolu 125,37 eura. Žalovanú vyzval, aby v lehote 15 dní od doručenia oznámenia uhradila dlžnú sumu splátok, a to pod následkom zosplatnenia úveru a uplatnenia nárokov na zmluvné sankcie, v dôsledku omeškania so splátkou prevyšujúceho tri mesiace. Uvedené podanie bolo žalovanej doručené 02.09.2011. K uplatneniu sankcie straty výhody splátok došlo podľa žaloby k 19.09.2011.

Žalovanej však bola žalobcom na jej účet poukázaná dňa 08.10.2010 nie celá suma poskytnutého úveru (780,- eur), ale len čiastka 667,73 eura, pričom zvyšných 112,27 eura mala predstavovať odplata, ktorú sa žalovaná zaviazala zaplatiť v „Dohode o poskytnutí služby“ (ďalej len „dohoda“) obsiahnutej v bode 8 zmluvy. Predmetom uvedenej dohody uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) je záväzok žalobcu ako veriteľa poskytnúť žalovanej ako dlžníkovi na jej žiadosť a po splnení tam uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe zmluvy a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru práve vo výške 112,27 eura. Uvedenú odplatu bol veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu žalovaná ako dlžník udelila súhlas. Žalovaná ako dlžník bola oprávnená, nie však povinná požiadať o odklad splatnosti splátok úveru, a to po splnení prvých troch splátok a za podmienky, že by bola buď dlhodobo práceneschopná, čím sa rozumie pracovná neschopnosť začatá najskôr v deň uzavretia dohody a trvajúca dlhšie ako 3 týždne, alebo pokiaľ s ňou bol skončený pracovný pomer, ktoré skutočnosti bola povinná v zmluve dohodnutým spôsobom žalobcovi preukázať. Povolenie odkladu splátok z iných dôvodov, o ktoré mohla žalovaná ako dlžník požiadať, bolo viazané na schválenie žalobcom s tým, že na odloženie splatnosti splátok z takýchto ďalších dôvodov nemala žalovaná právny nárok. Žiadosť o povolenie odkladu musela byť písomná a musela by obsahovať v dohode uvedené náležitosti, vrátane označenia splátok úveru, ktorých splatnosť by požadovala odložiť. Podľa uvedenej dohody právo dlžníka na odklad splatnosti splátok úveru podľa splátkového kalendára v jednotlivom prípade zaniká, pokiaľ bude žiadosť vrátane príslušných dokladov dokazujúcich toto právo dlžníka doručená veriteľovi v deň nasledujúci po dni, v ktorom omeškanie dlžníka s úhradou akejkoľvek splátky úveru dosiahlo 30 dní. Odplata za uvedenú službu bola splatná dňom uzavretia dohody o poskytnutí služby s tým, že dlžník a veriteľ sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok, a to pohľadávky dlžníka voči veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru oproti pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie odplaty za túto službu ku dňu poskytnutia úveru dlžníkovi.

Takto uzavretú dohodu o poskytnutí služby však súd vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, a to napriek „formulárovému prehláseniu“ obsiahnutého pod 8.6., podľa ktorého žalobca ako veriteľ vyhlásil, že jej uzavretie nie je podmienkou uzavretia zmluvy a vyhláseniu žalovanej ako dlžníka, že túto dohodu uzatvára na základe slobodnej vôle, jej obsahu porozumela a svojim podpisom vyjadruje súhlas so všetkými jej ustanoveniami, z nasledovných dôvodov:

Uvedená dohoda je súčasťou formulárovej zmluvy a ako taká neobsahuje ustanovenia, ktoré by boli individuálne dojednané. Na jednej strane tým, že pod textom uvedenej dohody je obsiahnutý podpis žalovanej a žalobcu rovnakým spôsobom a datovaním, s akým títo podpísali aj samotnú zmluvu v jej spodnej časti pod bodom 13, žalobca preukazoval samostatnosť tejto dohody od ostatného textu zmluvy, ktorej uzavretie nemalo byť podmienkou poskytnutia samotného úveru. Na strane druhej je nepochybné, že táto dohoda o poskytnutí služby bola úzko naviazaná na samotnú zmluvu (bola od nej závislá), keďže bez nej by nemala žiadny význam.

Odmena za poskytnutie takejto služby stanovená bez ohľadu na to, či by následne došlo zo strany žalovanej k jej využitiu v maximálnom alebo inom rozsahu za splnenia tak uvedených predpokladov alebo by vôbec nedošlo k jej využitiu, predstavovala až 89,55 % dojednanej výšky súčtu troch mesačných splátok - sumy 125,37 eura (41,79 eura x 3), o ktorých odklad mohla maximálne požiadať. Takúto výšku odmeny za „výhody“, ktoré z toho mohli pre žalovanú vyplývať, ak by túto službu reálne využila a ktoré obširne vo svojich podaniach žalobca prezentoval, súd považuje mierne povedané za neprimeranú. Snáď výstižnejšie je jej označenie ako odmeny úžernickej. Výrazná neprimeranosť a nevyváženosť hodnoty vzájomných plnení účastníkov (v neprospech žalovanej) vyplýva:

a) z možných „nákladov“ žalobcu na takúto službu, resp. z jeho možnej ujmy, ktorú by mohol utrieť tým, že by v dôsledku takejto služby nemohol využiť zákonnú sankciu za omeškanie žalovanej ako dlžníka so splatením splátok, o odklad ktorých by táto dôvodne požiadala, resp. ak by túto „službu“ využila. Takáto strata je zanedbateľná oproti prospechu, ktorý žalobca cenou za poskytnutú službu mienil získať;

b) tým, že na základe tejto dohody žalobca započítal výšku odmeny voči jeho záväzku poskytnúť žalovanej úver, žalobca reálne vyplatil žalovanej menej o 112,27 eura z poskytnutého úveru, čo percentuálne predstavuje 14,39 % z celkovej výšky úveru. Týmto postupom získal žalobca významný prospech v dôsledku faktického poníženia rozsahu prostriedkov, ktoré by inak musel žalovanej reálne vyplatiť (vyplatil jej sumu 667,73 eura namiesto 780,- eur), pričom žalovaná bola povinná splatiť poskytnutý úver v celom rozsahu navyše aj o vysoký úrok 70,91 eura ročne aj z tej sumy (istiny), ktorú žalovaná reálne neobdržala, ale ktorú bola povinná s takýmto úrokom splatiť;

c) praktické využitie tejto služby bolo viazané na splnenie viacerých formálnych podmienok zo strany žalovanej, stanovených pre prípady, na ktoré sa nevyžadoval súhlas veriteľa, ktoré v prípade žalovanej (ak vôbec tak len v obmedzenej miere) prichádzalo do úvahy. Zo žalobcom predloženého hodnotenia žalovanej ako dlžníka - žiadateľky o poskytnutie úveru vyplýva, že žalovaná už v čase uzavretia zmluvy bola dôchodkyňou s príjmom len vo výške 302,- eur, z ktorého po odrátaní platieb na bývanie a splátok na predmetný úver jej mala zostať ako „voľný zdroj“ suma 47,49 eura (pritom ako výdavky nijakým spôsobom neboli zohľadnené ďalšie nevyhnutné výdavky žalovanej ako na stravu, oblečenie, atď.). Žalovaná bez súhlasu žalobcu mohla požiadať o odklad maximálne troch splátok len v dvoch prípadoch 1/ jej dlhodobej práceneschopnosti trvajúcej dlhšie ako 3 týždne a 2/ skončenia pracovného pomeru. Ak s ohľadom aj na výšku deklarovaných príjmov žalovanej v hodnotení dlžníka možno usudzovať, že táto nikde ako dôchodkyňa nepracovala, teoreticky u žalovanej prichádzala do úvahy z dvoch v dohode uvádzaných možností len jedna z nich. Súd nevidí žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by mala byť v prípade žalovanej ako dôchodkyne možnosť povolenia odkladu splatnosti splátok viazaná na jej práceneschopnosť alebo na skončenie pracovného pomeru nie z jej vôle, ak táto mala mať príjem práve vo forme dôchodku. To len svedčí o tom, že žalobca paušálne uzatváral (alebo len dával podpisovať) žiadateľom o poskytnutie úveru bez zodpovedajúceho vysvetlenia výhod a nevýhod takýchto dohôd svojim klientom s ohľadom na ich vek a predpokladanú vedomostnú úroveň?) rovnaké - formulárové dohody o poskytnutí služby, ktorých obsah nijako nezohľadňoval (nerozlišoval) sociálne postavenie žiadateľa, teda aby aj takí žiadatelia ako v tomto prípade žalovaná, mali objektívne rovnocennú možnosť a pravdepodobnosť využitia „ponúkanej služby“ ako ekonomicky aktívni spotrebitelia;

d) bežnou praxou ako v bankách, tak aj vo väčšine nebankových subjektov je, že činnosť, ktorá bola predmetom dohody (o poskytnutí služby) býva spoplatňovaná poplatkami platenými dokonca až v

prípade, ak dôjde k reálnemu využitiu zo strany dlžníka možnosti požiadať o odklad splátok a súčasne ak dôjde k vyhovneniu takejto žiadosti. Doposiaľ sa súd vo svojej rozhodovacej činnosti nestretol s tým, že by v prípade povolenia odkladu splátok mala byť odplata v podobe poplatku len za poskytnutie takejto výhody veriteľom dlžníkovi vo výške takmer 90 % z výšky splátky, ktorá mu bola odložená. Podľa názoru súdu sa žalobca svojim postupom a vsúvaním zdanlivo samostatnej dohody (zmluvy o poskytnutí služby) do zmluvy (o úvere), mienil vyhnúť aplikácii ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, t.j. vyhnúť sa posudzovaniu prijateľnosti výšky odplaty za povolenie odkladu splátok ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by mal žalobca spoplatnené využitie možnosti dlžníka požiadať o odklad splátok sadzbou 90 % z výšky splátky, vďaka ktorému by mohol takúto odloženú splátku zaplatiť po splatnosti poslednej dohodnutej splátky (čo by v danom prípade bolo o cca 3 roky), zrejme by nebolo pochýb, že takýto poplatok a zmluvné dojednanie oprávňujúce jeho účtovanie by pre jeho výšku predstavovalo neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prejednávanvej veci pritom žalovaná ani danú službu nevyužila. Jej prípadné využitie žalovanou (v prípade, kedy by u nej mala nastať situácia umožňujúca dôvodne požiadať o túto „službu“, bolo viazané na splnenie viacerých predpokladov zo strany žalovanej (písomná žiadosť s presne stanovenými náležitosťami, dokladovanie uvádzaného dôvodu odkladu a že táto žiadosť bude veriteľovi doručená v deň, v ktorý nebude dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní). Žalovaná teda bez ohľadu na to, či vôbec mala z danej služby nejaký prospech alebo nie, mala zaplatiť žalobcovi v kontexte ako celkovej výšky poskytnutého úveru, tak aj výhody, ktorú by mohla maximálne získať v prípade využitia odkladu splátok za stanovených podmienok, neprimerane vysokú odplatu;

e) Výrazná (hrubá) nevyváženosť zmluvných práv a povinností je zrejmá aj z toho, že žalobca mal mať z takejto dohody prakticky okamžitý prospech (už okamihom podpisu zmluvy a takejto dohody jej účastníkmi), kdežto možný prospech žalovanej z nej bol viazaný na splnenie viacerých predpokladov, z ktorých niektoré nemohla žalovaná svojim konaním priamo ovplyvniť (pre ich povahu ako náhodných udalostí - práceneschopnosť žalovanej a v prípade žalovanej nemožná situácia straty zamestnania), čo sa podobalo skôr „poisteniu“ pre prípad možnosti nastania niektorého z tam uvedených predpokladov za získanie protiplnenia „len“ vo forme odloženia splatnosti maximálne troch splátok. Pritom ako už bolo uvedené, dokonca ak by aj mala žalovaná túto službu v maximálne možnej miere využiť, takto získaný prospech je neporovnateľný s prospechom, ktorý sa snažil týmto spôsobom získať žalobca na úkor žalovanej.

Z dôvodov uvedených vyššie, považujúc postup žalobcu za postup obchádzajúci zákon (snaha žalobcu vyhnúť sa takouto ním naformulovanou kvázi samostatnou dohodou možnosti aplikácie ustanovenia § 53 ods. 1 OZ) a súčasne aj pre rozpor takejto dohody s dobrými mravmi (výrazná nevyváženosť ako hodnoty vzájomných plnení podľa dohody, tak aj podmienok, za ktorých získa touto dohodou „dojednané“ plnenie jedna alebo druhá strana, ktorá je v oboch prípadoch v neprospech žalovanej ako slabšej zmluvnej strany), je podľa názoru súdu dohoda (o poskytnutí služby) obsiahnutá pod bodom 8 zmluvy neplatnou zmluvou s poukazom na § 39 OZ. Súd preto o sumu 112,27 eura (ktorú žalobca v dôsledku neplatného právneho úkonu nedôvodne - neplatne započítal ako svoju pohľadávku voči svojmu záväzku na poskytnutie úveru žalovanej, v dôsledku čoho v tejto časti nedošlo k reálnemu poskytnutiu dojednaného úveru žalobcom žalovanej) ponížil celkový žalovaný dlh žalovanej, čím sa žalovaná istina znížila na sumu 865,34 eura. Okrem samotnej odpočítanej sumy 112,27 eura súd ponížil v pomernej časti aj dojednanú odplatu za úver v podobe úrokov pripadajúcich na sumu 112,27 eura z celkovo dohodnutej výšky úrokov, ktorú ako už bolo uvedené žalobca reálne žalovanej neposkytol. Ak zo sumy 780,- eur mala odplata - navýšenie predstavovať 975,18 eura (1.755,18 eura mínus 780,- eur), tak toto navýšenie predstavovalo 125 %. Zo sumy 112,27 eura predstavuje dané percento sumu 140,34 eura, ktorú sumu taktiež súd zo žalovanej istiny odpočítal, čím celkovo súd ponížil priznanú istinu oproti žalovanej istine o sumu 252,61 eura (112,27 eura + 140,34 eura). Žalobcovi potom priznal titulom istiny sumu 725,- eur a vo zvyšnej časti žalovanú istinu ako nedôvodnú zamietol.

Súd s poukazom na § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 ods. 1 NV v znení účinnom do 01.03.2012 aplikovaného s poukazom na § 10c NV v aktuálne účinnom znení, priznal z uvedenej istiny žalobcovi voči žalovanej aj úrok z omeškania v uplatnenej výške dosahujúcej len cca polovičnú výšku zákonných úrokov z omeškania zo súm omeškania žalovanej tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, keď oproti žalobnému petitu súd ponížil „dĺžne“ sumy, z ktorých požadoval žalobca priznať tento úrok

uvádzané za obdobie po strate výhody splátok - každú z nich o 252,61 eura (od sumy 1.295,49 eura mínus 252,61 eura, od sumy 1.290,41 eura mínus 252,61 eura, atď.)

Zároveň súd s poukazom na § 160 ods. 1 časť vety prvej za bodkočiarkou O. s. p. s ohľadom na výšku priznaného nároku stanovil žalovanej dlhšiu - 60-dňovú lehotu na zaplatenie priznaného nároku.

Pokiaľ si žalobca uplatnil za obdobie omeškania žalovanej aj zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne, v tejto časti súd žalobu zamietol z nasledovného dôvodu:

Dohoda o zmluvnej pokute musí byť s poukazom na § 544 ods. 2 OZ dojednaná v písomnej forme, nedostatok ktorej má podľa § 40 ods. 1 OZ za následok absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu, na ktorú súd musí prihliadať aj keď sa jej nikto nedovolá. Dojednanie účastníkov o zmluvnej pokute pre prípad omeškania dlžníka so splácaním dlhu nie je uvedené v zmluve majúcej charakter formulárovej zmluvy, ale úprava zmluvnej pokuty je uvedená len v Zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „zmluvné dojednania“), a to v bode 14. označenom ako Sankcie. Predložené zmluvné dojednania neboli účastníkmi podpísané, t.j. zmluvná pokuta nebola dojednaná písomne tak ako vyžaduje zákon (§ 40 ods. 3 OZ), a preto tento nárok nie je možné priznať, keďže ide o nárok z neplatného dojednania o zmluvnej pokute. Absencia písomnej formy dojednania o zmluvnej pokute nie je konvalidovaná tým, že žalovaná podpisom zmluvy potvrdila, že jej súčasťou sú aj zmluvné dojednania. Samotná zmluva, ktorej prevažná časť je písaná pomerne drobným písmom, má dve strany. Zmluvné dojednania, ktoré majú tvoriť jej súčasť sú tiež obsiahnuté na dvoch stranách písaných ešte menším písmom, na každej strane v 4 stĺpcoch, kde na strane 2 pod bodom 14 „Sankcie“ je obsiahnuté „dojednanie“ o zmluvnej pokute, ktoré dojednanie ako napokon celé Zmluvné dojednania nie sú ustanoveniami individuálne dojednanými, ale ide o tzv. typové ustanovenia, ktorých obsah a rozsah spotrebiteľ vôbec nemôže ovplyvniť, tobôž nie zásadným spôsobom a môže ich len ako celok akceptovať alebo nie. S ohľadom na ich rozsah je viac-menej iluzórne predpokladať, že žalovaná pred podpisom samotnej zmluvy si tieto dojednania prečítala a vedela, že upravujú aj zmluvnú pokutu vrátane jej bližších podmienok. Je teda možné dôvodne pochybovať, či sa s nimi mala možnosť žalovaná pred podpisom zmluvy reálne oboznámiť a zorientovať sa v nich. Ak zmluvné dojednania obsahujú aj samostatný nárok v podobe zabezpečovacieho nároku na zmluvnú pokutu, pre platnosť ktorého zákon vyžaduje písomnú formu, bol pre platnosť takéhoto dojednania potrebný podpis oboch zmluvných strán priamo na listine obsahujúcej takýto záväzok, čo by súčasne aspoň nasvedčovalo možnosti, že o takomto záväzku by mala žalovaná v čase podpisu zmluvy, ak by takýto záväzok osobitne podpísala, vedomosť. Súd sa teda vôbec nestotožnil s argumentáciou žalovanej strany, ohľadne toho, že aj tieto zmluvné dojednania, hoc žalovanou osobitne nepodpísané, tvoria technickú jednotu so samotnou zmluvou, ktorú žalovaná podpísala, čím sa má tejto podpis vzťahovať aj na tieto zmluvné dojednania.

Okrem uvedeného dôvodu absolútnej neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute pre nedostatok zákonom stanovenej písomnej formy súd uvádza, že ak by aj uvedený nedostatok nebol v prejednávanej veci daný, tak by dojednanie o zmluvnej pokute pre jej výšku predstavovalo neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Ako už bolo naznačené, predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy, keďže ju uzavrel žalobca ako právnická osoba v súvislosti s predmetom svojho podnikania, a žalovaná ako fyzická osoba, a to na iný účel ako výkon zamestnania či podnikania. V takomto prípade zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Podľa smernice Rady 93/13/EHS sa za nekalú podmienku považuje zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, pričom podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou, obsah ktorej zmluvy a jej príloh nemal spotrebiteľ možnosť ovplyvniť.

V prejednávanej veci súd považuje dojednanie o zmluvnej pokute za dojednanie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ) a teda ide neprijateľnú zmluvnú a tým neplatnú podmienku (§ 53 ods. 4 a 5 OZ). Zmluvná pokuta mala byť týmto spôsobom dohodnutá pre prípad porušenia povinnosti, z ktorého žalobca môže (a podanou žalobou tak aj urobil), žiadať zákonné úroky z omeškania. Ide teda o ďalšiu (duplicitnú) sankciu za omeškание. V tejto súvislosti súd poukazuje na názor Jaroslava Krajča vyslovený na str. 157 v publikácii „Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi v SR a EÚ“,

vydavateľstvo Eurounion-Ikarus, r. 2011, ktorý uvádza, že neprimeranou zmluvnou podmienkou môže byť napríklad zmluvná pokuta, dojednaná popri zákonnej povinnosti úroku z omeškania vyplývajúcej zo zákona. Aj v tomto kontexte súd vyhodnotil predmetnú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú. Takisto súd vyhodnocoval dotknutú zmluvnú podmienku v kontexte so všetkými právami a povinnosťami zo zmluvy a zobral do úvahy, že odplata za poskytnutý úver predstavuje 125 % výšky poskytnutého úveru, teda je dohodnutá v takej výške, ktorá dostatočne kompenzuje prípadnú škodu žalobcu vzniknutú v dôsledku omeškania sa žalovanej popri súčasnej existencii zákonnej sankcie v podobe úroku z omeškania za čas omeškania žalovanej so splácaním svojho záväzku. V dôsledku výšky dojednanej odplaty je podstatne vyššia aj RPMN poskytnutého úveru (68,42 %) oproti priemernej RPMN platnej ku dňu podpisu zmluvy (47,39 %), čo je o vyše 20 % viac.

Pokiaľ žalobca uvádzal, že si uplatnil sankcie spojené s omeškaním žalovanej a v rámci toho aj žalovanú zmluvnú pokutu v súlade s ust. § 3a NV, tak aby tomu tak bolo, v podstate jeden z týchto nárokov, a to v konkrétnom prípade zákonný úrok z omeškania moderoval (ponížil) tak, aby to tomuto ustanoveniu zodpovedalo. Ak chcel žalobca doceliť naplnenie zmyslu ustanovenia § 3a NV, tak už samotná výška zmluvnej pokuty dojednanej pre prípad omeškania, mala byť zmluvne upravená tak, aby spolu so zákonným úrokom z omeškania neprevyšovala najvyššiu prípustnú výšku. V danom prípade, aby sa žalobca vôbec dostal na „najvyššiu prípustnú hranicu“ znížil jednu z týchto sankcií, v tomto prípade úrok z omeškania a uplatnil si ho v zhruba polovičnej výške tak, aby spolu so zmluvnou pokutou neprekračovala najvyššiu prípustnú hranicu a aby presne túto hranicu dosiahla. Hoci veriteľ pochopiteľne nemusí využiť všetky sankcie dané či už zákonom alebo ktoré boli dojednané zmluvne pre prípad omeškania, tieto sankcie nemôžu ako celok (záonné + zmluvné) prevyšovať najvyššiu prípustnú hranicu, teda tie, ktoré si chce dojednať zmluvne, môže dojednať (a nie len uplatňovať si ich) len v rámci existujúcich limitov zohľadniac už danú výšku zákonných sankcií v čase uzavretia zmluvy. Išlo by o iný postup, než ktorý žalobca zvolil, keď tento si chcel „dojednať“ zmluvnú pokutu v takej výške, ktorá spolu so zákonným úrokom z omeškania prevyšuje najvyššiu prípustnú hranicu a túto hranicu až následne sa snažil dosiahnuť tým, že ponížil uplatnené úroky z omeškania o cca 1/2-icu ich zákonnej výšky.

Z uvedených dvoch samostatných dôvodov (prioritne však pre absolútnu neplatnosť takéhoto zmluvného dojednania pre nedostatok písomnej formy), z ktorých každý sám o sebe je dôvodom pre nepriznanie žalovanej zmluvnej pokuty, nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

Zároveň súd s poukazom na § 151 ods. 3 O. s. p. s ohľadom na zložitost' veci a väčší počet nárokov rozhodol, že o trovách tohto konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a žalovanú zaviazat' na zaplatenie zvyšných nárokov, ohľadne ktorých bola žaloba zamietnutá. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Vo svojom odvolaní poukazyval na to, že záver súdu o neindividuálnej povahe dohody o poskytnutí služby nezodpovedá skutkovému stavu, aký vyplýva z obsahu súdneho spisu. Nevyhodnotil tú skutočnosť, kedy uzavretie dohody o poskytnutí služby je z právneho hľadiska samostatným prejavom vôle. Do akej miery ide o predpoklad vzniku zmluvného vzťahu, do akej miery sa dané ustanovenie malo, resp. mohlo stať súčasťou zmluvy a do akej miery žalovaný sám ovplyvnil to, že sa súčasťou komplexu zmluvných vzťahov medzi ním a žalobcom vôbec stalo. Nesprávne hodnotil prejav vôle žalovaného a to s ohľadom na zákonné pravidlá o výklade právnych úkonov. Uviedol, že súd nesprávne tvrdí, že by odplata za službu podľa dohody o poskytnutí služby a dojednanie o nej mohli byť neprijateľnou podmienkou. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 33Cdo 1956/2007. Tvrdil, že súd nesprávne interpretoval ustanovenie o zmluvnej pokute.

Opatrovník žalovanej sa k odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa písomne nevyjadril. Na výzvu súdu ohľadne vstupu vedľajšieho účastníka do konania písomne nereagoval.

Vedľajší účastník na strane žalovanej vo svojom vyjadrení k návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedol, že navrhuje krajskému súdu rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že návrh zamietne, resp. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponechal nedotknutý.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalobca, konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii odvolateľa - žalobcu, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ust. § 224 ods. 4 O.s.p., v zmysle ktorého ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.